

Indhold

Forord • 13

Tak • 14

Indledning • 15

1. Introduktion til interviewforskning • 17

Samtale som forskning • 17

Tre interviewforløb • 19

Interviewforskning inden for historie og samfundsvidenskaberne • 23

Interviewsamfundet • 28

Metodologiske og etiske spørgsmål i forbindelse med
forskningsinterview • 30

Oversigt over bogen • 33

Interview som håndværk • 33

Interview som social produktion af viden • 34

Interview som en social praksis • 34

1. del: Begrebsliggørelse af forskningsinterviewet • 35

2. del: Forskningsinterviewets syv faser • 36

Afsluttende perspektiver • 36

1. DEL BEGREBSLIGGØRELSE AF FORSKNINGSINTERVIEWET • 39

2. Forskningsinterview, filosofiske dialoger og terapeutiske samtaler • 41

Et kvalitativt forskningsinterview om læring • 41

Fænomenologien og forståelsesformen i et kvalitativt
forskningsinterview • 44

Asymmetriske magtforhold i kvalitative forskningsinterview • 50

Filosofiske dialoger og forskningsinterview • 52

Terapeutiske samtaler og forskningsinterview • 57

3. Epistemologiske spørgsmål i forbindelse med interview • 65

Intervieweren som miniarbejder eller som rejsende • 66

Interview i en postmoderne tidsalder • 68

- Syv træk ved interviewbaseret viden • 71
- Viden og interview opfattet positivistisk • 74
 - Rehabilitering af den klassiske positivisme? • 74
 - Metodologisk positivisme • 75

4. Ethiske spørgsmål i forbindelse med interview • 79

- Interview som en moralsk undersøgelse • 80
- Ethiske spørgsmål gennem hele interviewundersøgelsen • 80
- Ethiske positioner: Regler og procedurer eller personlige dyder? • 84
- Ethiske retningslinier • 86
 - Informeret samtykke • 89
 - Fortrolighed • 91
 - Konsekvenser • 92
 - Forskerens rolle • 93
- Tilegnelse af etisk forskningsadfærd • 95

5. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk • 99

- Forskningsinterview: Metode eller personlige færdigheder • 100
- Forskningsinterviewet som håndværk • 102
- At stå i lære som forskningsinterviewer • 107

2. DEL DE SYV FASER AF EN INTERVIEWUNDERSØGELSE • 117

6. Tematisering og design af en interviewundersøgelse • 119

- De syv faser af en interviewundersøgelse • 119
- Tematisering af en interviewundersøgelse • 125
- Design af en interviewundersøgelse • 129
- Blandede metoder • 137

7. Udførelse af et interview • 143

- Et klasseinterview om karakterer • 144
- Iscenesættelse af interviewet • 148
- Scripting af interviewet • 151
- Interviewspørgsmål • 154
- Kunsten at stille opfølgende spørgsmål • 159
- Bøger om interview • 161

8. Interviewvariationer • 163

- Interviewpersoner • 164
 - Interview med mennesker fra andre kulturer • 164
 - Interview med børn • 165
 - Eliteinterview • 167
- Interviewformer • 168
 - Computerstøttede interview • 169
 - Fokusgruppeinterview • 170
 - Faktuelle interview • 171
 - Begrebsinterview • 171
 - Narrative interview • 173
 - Diskursive interview • 176
- Konfronterende interview • 179

9. Interviewkvalitet • 183

- Hamlets interview • 183
- Interviewkvalitet • 186
- Interviewpersonen • 187
- Interviewerens kvalifikationer • 188
- Standardindvendinger imod kvaliteten af interviewforskning • 190
- Ledende spørgsmål • 194
- Spændinger mellem videnskabeligt og etisk ansvar • 196

10. Transskription af interview • 199

- Tale- og skriftsprog • 199
- Optagelse af interview • 200
- Transskription af interview • 202
- Transskriptionens reliabilitet, validitet og etik • 206

11. Forberedelse til interviewanalyse • 211

- 1000-sidersspørgsmålet • 211
 - Analysemetode • 216
- Interviewanalysen – trin og former • 217
- Computerværktøjer til interviewanalyse • 220

12. Interviewanalyser med fokus på mening • 223

- Meningskodning • 223
- Meningskondensering • 227
- Meningsfortolkning • 230
- Spørgsmålet om multiple fortolkninger • 231
- Hermeneutisk meningsfortolkning • 233
 - Spørgsmålets forrang i forbindelse med fortolkning • 234
 - Analytiske spørgsmål til en interviewtekst • 236
- Jagten på „den virkelige mening“ • 240

13. Interviewanalyser med fokus på sprog • 243

- Sproglig analyse • 243
- Konversationsanalyse • 245
- Narrativ analyse • 246
- Diskursanalyse • 250
- Dekonstruktion • 255

14. Eklektiske og teoretiske analyser af interview • 259

- Interviewanalyse som bricolage • 259
- Interviewanalyse som teoretisk læsning • 261

15. Den sociale konstruktion af validitet • 267

- Objektiviteten af interviewviden • 268
- Reliabilitet og validitet af interviewviden • 270
- Validitet som håndværksmæssig kvalitet • 274
- Kommunikativ validitet • 280
- Pragmatisk validitet • 283
- Validitetsspørgsmålets validitet • 287
- Generalisering ud fra interviewundersøgelser • 287

16. Rapportering af interviewviden • 293

- Forskellige læserkredse til interviewrapporter • 293
- Kedelige interviewrapporter • 295
- Rapporteringsetik • 298
- At forske med tanke på den endelige rapport • 301
- Standardrapporter og måder at forbedre dem på • 303
 - Metode • 304
 - Resultater • 305

Berigelse af interviewrapporter • 310
Journalistiske interview • 311
Dialoger • 312
Terapeutiske casehistorier • 312
Narrativer • 313
Metaforer • 314
Visualisering • 315
Collager • 315
Udgivelse af kvalitativ forskning • 318

17. Samtaler om interview • 319

Kritiske indvendinger imod kvaliteten af interviewviden • 319
Udvikling af forskningsinterviewet som håndværk • 324
En epistemologisk karakteristik af interviewviden • 327
Genstanden bestemmer metoden • 331
Det samfundsvidenskabelige kvantificeringsdogme • 333
Forskningsinterview som social praksis • 336
Forskningsinterviewet i en social kontekst • 337
Interviewetik i en social sammenhæng • 339

Appendiks • 343
Ordliste • 349
Om forfatterne • 354
Litteratur • 355
Register • 367

Oversigt over tekstbokse

- Tekstboks 1.1 Et interview om karakterer • 20
- Tekstboks 1.2 Et interview om samarbejde • 21
- Tekstboks 1.3 Et interview med to unge mænd • 22
- Tekstboks 1.4 Journalistiske interview • 23
- Tekstboks 1.5 En dag i interviewsamfundet: En personlig beretning • 28

- Tekstboks 2.1 Fænomenologisk metode • 45
- Tekstboks 2.2 Tolv aspekter af kvalitative forskningsinterview • 46
- Tekstboks 2.3 Asymmetriske magtforhold i kvalitative forskningsinterview • 51
- Tekstboks 2.4 En filosofisk dialog om kærlighed • 53
- Tekstboks 2.5 En terapeutisk samtale om had • 58
- Tekstboks 2.6 Det psykoanalytiske forskningsinterview • 60
- Tekstboks 2.7 Elton Mayos interviewmetode • 63

- Tekstboks 3.1 Evidensbaseret praksis • 77

- Tekstboks 4.1 Ethiske spørgsmål i forbindelse med syv forskningsfaser • 81
- Tekstboks 4.2 Etikudvalg • 82
- Tekstboks 4.3 Ethiske spørgsmål i begyndelsen af en interviewundersøgelse • 87

- Tekstboks 5.1 Fire opfattelser af forskningsinterview • 103
- Tekstboks 5.2 At lære at interviewe ved at transskribere interview • 108
- Tekstboks 5.3 Interviewpraktika • 111

- Tekstboks 6.1 Interviewrejsens emotionelle dynamik • 120
- Tekstboks 6.2 De syv faser af en interviewundersøgelse • 122
- Tekstboks 6.3 Bourdieu med hensyn til de syv faser i et interviewprojekt • 123
- Tekstboks 6.4 Karakterundersøgelsen beskrevet i syv faser • 130
- Tekstboks 6.5 Kvalitative forskningsprojekter i krydsild • 138
- Tekstboks 6.6 Kinseys interviewundersøgelse om seksuel adfærd • 140

- Tekstboks 7.1 Forskellige typer af interviewspørgsmål • 155
- Tekstboks 7.2 Forskellige formuleringer af spørgsmål • 158
- Tekstboks 7.3 Opfølgende spørgsmål • 160
- Tekstboks 7.4 Bøger om interview • 161

Tekstboks 8.1	Piagets interview om et barns drømme • 165
Tekstboks 8.2	Etiske begreber kontra etisk adfærd • 172
Tekstboks 8.3	En håndværkers historie • 174
Tekstboks 8.4	Krydsende interviewdiskurser • 177
Tekstboks 9.1	Kvalitetskriterier for et interview • 186
Tekstboks 9.2	Interviewhåndværkeren • 188
Tekstboks 9.3	Standardindvendinger mod kvalitative forskningsinterview • 191
Tekstboks 10.1	Transskription med henblik på konversationsanalyse • 203
Tekstboks 11.1	Seks analysetrin • 217
Tekstboks 12.1	Susans smil • 231
Tekstboks 12.2	Hermeneutiske fortolkningsprincipper • 233
Tekstboks 13.1	Den første mand dræbt af en bil i denne by: En fortælling • 247
Tekstboks 13.2	Diskurs og dialektik • 250
Tekstboks 14.1	Ad hoc-teknikker i interviewanalyse • 260
Tekstboks 15.1	Validering i syv faser • 275
Tekstboks 15.2	Hvorfor skar van Gogh sit øre af? • 277
Tekstboks 15.3	Misforståelser vedrørende casestudier • 291
Tekstboks 16.1	At forske med tanke på slutrapporten • 301
Tekstboks 16.2	Strukturering af en interviewrapport • 304
Tekstboks 16.3	Læserspørgsmål om metoder • 305
Tekstboks 16.4	Retningslinjer for rapportering af interviewcitater • 306
Tekstboks 16.5	Rapportering af interview med hiv/aids-ramte kvinder • 316
Tekstboks 17.1	Intern kritik af interviewviden • 320

Oversigt over tabeller

Tabel 6.1	Fra interviewudsagn til punkter i et spørgeskema • 135
Tabel 7.1	Forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål • 153

Tabel 10.1	To transskriptioner af den samme interviewpassage • 207
Tabel 10.2	To transskriptioner af Leonas historie om hundehvalpen • 208
Tabel 11.1	Forskellige former for interviewanalyse • 219
Tabel 12.1	Meningskondensering • 229
Tabel 12.2	Fortolkningskontekster og valideringsfællesskaber • 238

Oversigt over figurer

Figur 1.1	Forskningsinterviewet betragtet som „Inter View“ • 19
Figur 12.1	Kategorisering af relation mellem elev og lærer • 227

Forord

Denne anden udgave af *InterView* har to forfattere, Steinar Kvale og Svend Brinkmann. I denne nye udgave har vi bibeholdt den første udgaves grundlæggende indhold og struktur og har desuden forsøgt at forsyne uerfarne interviewere med nogle praktiske retningslinjer for, hvordan man kan udøve interviewforskning og give uerfarne såvel som erfarne interviewforskere nogle begrebslige referencerammer med hensyn til, hvordan man kan opfatte interviewforskning.

Vi har inddraget en del af den megen litteratur om interview og kvalitativ forskning, der er kommet gennem de sidste ti år. Et nyt kapitel handler om forskellige interviewformer, og i modsætning til den tidligere fremhævelse af harmoniske og empatiske interview lægger vi større vægt på aktive, konfronterende interview. Vi har også været mere opmærksomme på de sproglige aspekter af interviewviden; der er således et nyt kapitel om sproglige former for interviewanalyse.

Den første udgave pegede på spændingen mellem interview som enten en metode eller et håndværk, mens der i denne anden udgave lægges større vægt på at lære selve interviewet som håndværk. Dette indebærer en fremhævelse af at lære ud fra „bedste praksis“, og hele bogen igennem diskuterer vi eksempler fra historiske interviewundersøgelser inden for samfundsvidenskaberne. Vi foreslår også læserne nogle praktiske og begrebsmæssige øvelser.

Vi har lagt større vægt på, hvordan epistemologiske opfattelser af vidensproduktion gennem interview påvirker de mange praktiske valg, der skal træffes i løbet af en interviewundersøgelse. Vi beskæftiger os desuden i højere grad med interviewet som en social praksis indlejret i et interviewsamfund. Interviewetik bliver således et gennemgribende aspekt ved interview. Den etiske dimension ved interviewforskning udvides fra et sæt etiske regler til også at omfatte de bredere områder af etisk og sociopolitisk usikkerhed inden for samfundsforskning.